

A 6. Nemzetközi Tusnádi Tudományos Ülés a kitűzött célt jól szolgálta. A résztvevők egyhangú szavazással elfogadták a tudományos ülésnek „Ajánlás az egyházi építészeti örökség védelmére” szóló felhívását. Ezt a Rendező Bizottság az érdekelt európai szervezetek, államok és tudományos szervek részére eljuttatja.

Köszönet és elismerés illeti mindazokat, akik ezt a változatos tematikájú, tanulságos, nemzetközi tanácskozást megtervezték és a megjelenteknek nagy élményt biztosítva ma-

Tudomány az ország szélén

A Debreceni Akadémiai Bizottság vezetőségének kihelyezett ülése
Kisvárdán, 1997. május 7-én*

Nyíregyházán túljutva még a négyes számot viselő főút is megváltozik: rangjához méltatlanul keskeny, emellett kanyargósabb lesz. Megszűnnek a településeket elkerülő hosszú, egyenes szakaszok, hogy a pálya engedelmesen kövesse a dombhajlatok közötti völgyeket vagy éppen a szabolcsi falvak kanyargós főútvonalát. Elhagyjuk a 300-as kilométert jelző követ és még mindig semmi. Közül négyedóra múlva végre út menti tábla jelzi, hogy letérhetünk Kisvárdára felé, amelyet az országút kivételképpen elkerül. Már csak a tanácskozás színhelyét kell megkeresnünk, a kórházat. Megtaláljuk. Sokemeletes, impozáns tömbje a város szélén emelkedik. Talán mindegyikünknek eszébe jut az emlékezetes televíziós sorozat önfeláldozó munkatársai. Itt működik az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testületének Kisvárdai Tudományos Csoportja is. Nem kell hozzá alaposabb földrajzi felkészültség, hogy megállapítsuk: a legtávolabbi a fővárostól. „Tudomány a város szélén” — ahogyan *Rigó Gyula* főorvos, a kórház tudományos bizottságának vezetője a munkájukat ismertető

gas színvonalon meg is valósították. Ám ezen a téren sem lehet megállás. A várakozásnak megfelelően a rendező bizottság már be is jelentette a 7. Nemzetközi Tudományos Ülés-szak megrendezését 1998. március 22–29. között, Tusnádon. A tanácskozás témája: „Történeti települések védelme” A részvételelem az MTESZ, ÉTE és „Az építés fejlődéséért Alapítvány” támogatásával valósult meg, melyet ez útin is megköszönök.

Angyal László

referátumának alcímet adott. „Tudomány az ország szélén” — tehetné hozzá a debreceni látogató, aki országos viszonylatban maga is bizonyos fokig periférikusnak érezheti lakóhelyét.

Az ország széle azonban mégsem jelenthet minősítést. A tagság névsora meglepő változatosságot mutat arra nézve, hogy mennyi lehetőséget kínál ez a „keleti végeken” fekvő város a kutatásra. Szinte minden értelmiségi munkakört számításba lehet venni. Legtöbben a kórházban dolgoznak (jelenlegi neve: Felső-Szabolcsi Kórház), mások a helyi (Rétközi) Múzeumban, a Városi Könyvtárban vagy a középiskolákban, de van a városnak egy kifejezetten kutató intézménye is, a Teichmann Vilmos Növénynevelő Intézet (amely jelenleg a Debreceni Agrártudományi Egyetem Kutatóközpontjaként működik). Végül akad olyan tag is, akit munkája a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolához köt, „csak” lakóhelye van Kisvárdán. A Kisvárdai Tudományos Csoport 1995. május 17-én alakult meg 18 taggal. Elnökévé *Molnár Károly* belgyógyász főor-

* Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete Kisvárdai Tudományos Csoportjának történetére és működésére vonatkozó adatokat jórészt *Molnár Károly* főorvos, a csoport elnöke bocsátotta rendelkezésemre. Segítségét ezúton is köszönöm.

vost, társelnökké *Kriveczky Gyula* főiskolai docent választották. Az alapítók 3 munkacsoportba tömörültek: orvostudományi–egészségügyi, történelmi–néprajzi–irodalmi és agrártudományi. Céljuk a város és környéke kutatóinak összefogása, a térség elmaradottságának enyhítése. Ennek nehézségeivel természetesen az alapítók is tisztában voltak. *Kecskés Mihály* professzor, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tanára, az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testületének elnöke az alakuláskor úgy fogalmazott, hogy „Kelet-Magyarországon a tehetőség, Dunántúlon a pénz”. A csoport belső működését a havonta, kéthavonta tartott összejövetelek jelzik. A tagok természetesen szoros kapcsolatot tartanak fenn az MTA megyei tudományos testületével, illetve a megyében működő 35 munkabizottság valamelyikével.

A Debreceni Akadémiai Bizottság vezetőségének 1997. május 7-i kihelyezett ülésén a kisvárdai csoportnak immár két éves működésével ismerkedhettünk meg. Ezt megelőzően a DAB vezetősége rövid zárt ülést tartott, amelyen *Kecskés Mihály* a megyei tudományos testület rendezvényeiről, az országos tudományos központokkal való kapcsolatokról számolt be. *Berényi Dénes*, a DAB elnöke a debreceni akadémiai központ közelgő nagy rendezvényeiről adott tájékoztatást. A nyilvános ülésen mindenekelőtt *Oláh Albert* polgármester köszöntötte a vendégeket, röviden ismertette a végeken folyó munka nehézségeit és szépségeit. A DAB-ról — annak vezetői által — adott tájékoztatás után pedig négy helyi előadó következett, három különböző tudományterületet képviselve, optimizmust és pesszimizmust vegyítve. *Rigó Gyula* főorvos arról tájékoztatott, hogy a 62 orvossal működő, közel 600 ágyas kórházban intenzív tudományos munka folyik. Gyógyító tevékenységüket értékelve nem szabad figyelmen

kívül hagynunk azt a térségre oly jellemző tény, hogy a Felső-Szabolcsi Kórházat azért nem fenyegette az ország sok vidékét megrázó ágyszám-csökkentés, mivel az ellátásra ágyainak száma még mindig nem éri el a megkívánt normát. *Kriveczky Béla* a felsőszabolcsi térség iskoláinak múltjáról tartott előadást. A tudományos tanulások helyett a referens hadd utaljon arra, hogy a XVIII–XIX. századi iskolaviszonyokról hallva az elmúlt egy-másfél évszázad talán mégis hozott valami fejlődést. *Kruppa József*, a DATE Kutatóközpont igazgatóhelyettese a laikusok számára is érdekes beszámolót tartott az intézetben folyó kísérletekről. 1943-ban, amikor *Teichmann Vilmos* megalapította az intézetet, az az egész országot el tudta látni vetőburgonyával. Mára a burgonyakísérletek háttérbe szorultak, mivel a talaj és a levegő bakteriális szennyezettsége miatt a kísérleti alanyok is fertőzötté válnak. Helyüket gabonafélékkel és takarmány-növényekkel folytatott kísérletek váltották fel. *Grgurics István* tisztiorvos előadása az egészségügy statisztikai adatairól megint csak a régmúlttal való összehasonlításban tudott bizonyos optimista hangot megütni. Az előadásokat hozzászólások követték, majd szerény fogadás keretében folytatódott a beszélgetés.

A DAB vezetősége hasznos délutánt töltött Kisvárdán. A helyi-közzel problémákat is felvető beszámolók mégis a helyi kutatók elszántságát, a nehéz körülmények között is töretlen kedvvel végzett munkát sugallták. Közérzetünket javította a szíves fogadtatás is, amely a megyei köztestület és a helyi tudományos csoport vezetőin és tagjain kívül a vendéglátó kórház vezetőinek, *Harsányi Imre* kórházigazgatójának és *Szatmári György* orvos-igazgatójának is érdeme.

ifj. Barta János